OECD *Multilingual Summaries*
Green Growth Indicators 2014

Summary in Estonian

Lugege tervet raamatut: 10.1787/9789264202030-en

Keskkonnahoidliku majanduskasvu näitajad 2014

Eestikeelne kokkuvõte

OECD keskkonnahoidliku majanduskasvu näitajad on korraldatud nelja põhieesmärgi ümber: vähese CO2 heitega ja ressursitõhusa majanduse loomine, loodusvarade baasi kaitsmine, inimeste elukvaliteedi tõstmine ning sobivate poliitikameetmete ja keskkonnahoidliku majanduskasvu pakutavate võimaluste elluviimine. Keskkonnahoidliku majanduskasvu põhielementide tasakaalustatud edasiandmiseks on kuus põhinäitajat: CO2- ja materjalitootlikkus, keskkonnakoormust kajastav mitmeteguriline tootlikkus, loodusvarade indeks, muutused maakasutuses ja -kattes ning elanikkonna kokkupuude õhusaastega.

Olulised sõnumid

Maailma tabanud majandus- ja finantskriis vabastas keskkonna mõnevõrra surve alt. Kasvu jätkudes hakkab see surve aga taas tugevnema ja see ületab kiiresti kriisieelse taseme, kui valitsused ei paranda asjaomaseid poliitikameetmeid.

Vaja on suuremaid järjepidevaid pingutusi energia ja loodusvarade kasutuse tõhusamaks muutmise alal, et heastada keskkonnakahjustused, kaitsta majanduse loodusvarade baasi ja parandada inimeste elukvaliteeti. See nõuab omakorda kontsentreeritud pingutusi finants-, majandus, tööstus-, põllumajandus- ja muudelt ministeeriumidelt, mille poliitikameetmed mõjutavad keskkonda ja on suutelised edendama keskkonnahoidlikku majanduskasvu. Samuti on oluline inimkapitali tugevdamine hariduse ja oskuste arendamise teel.

Kas meie tõhusus loodusvarade ja keskkonnateenuste kasutamise alal paraneb?

- Viimase 20 aastaga on OECD majanduspiirkondade keskkondlik tootlikkus CO2, energia ja materjalide osas kasvanud, kuid riikide ja sektorite lõikes on väga suured erinevused. Süsihappegaasi heitemäär ja fossiilkütuste kasutus on majanduskasvust lahku löönud ja taastuvenergia mängib kasvavat rolli energiavarustuse mitmekesistamisele ja süsihappegaasi heitemäära vähendamisele suunatud pingutustes. Täna toodavad OECD riigid iga kasutatud materiaalse ressursi ühiku kohta suuremat majanduslikku väärtust kui 1990. aastal ja jäätmete ringlussevõtuga seotud pingutused on hakanud näitama tulemusi. Paraneb ka toitainete kasutus põllumajanduses, kus ülejääk väheneb võrreldes tootmisega.
- Selliste suundumuste põhjuseks on kombinatsioon eri teguritest: poliitiline tegevus, majanduskriisi tagajärjel toimunud majandustegevuse vähenemine, teenindava sektori kasv, ressursside ja saaste poolest intensiivsete tootmisharude välismaale viimine ning kasvavad kaubandusmahud.
- Paljudes valdkondades on aga tootlikkuse kasv väike ja keskkondlik surve endiselt suur: CO2-heite tase tõuseb jätkuvalt; fossiilkütused on energiaallikate jaotuses endiselt esikohal, saades kohati toetust ka valitsustelt; materiaalsete ressursside tarbimine majanduskasvu toetamiseks on jätkuvalt kõrge ja palju väärtuslikku materjali visatakse ikka veel ära prügina.

Kas meie majanduste loodusvarade baas on kaitstud?

- Riikide loodusvarade baasi hindamiseks vajalik teave on ebatäielik ja vahelduva kvaliteediga. Kvantitatiivsest vaatenurgast on tehtud edusamme taastuvate loodusvarade haldamise osas. Merepüügist tulenev maailma kalatoodang on stabiliseerunud, metsavarade kaubanduslik kasutus näib olevat jätkusuutlik ja vaatamata kasvavale nõudlusele on veevõtt taastuvatest mageveevarudest stabiilne.
- Üldine surve loodusvaradele on aga jätkuvalt suur ja lahendamist vajavad veel olulised probleemid seoses loodusvarade kvaliteedi, nende pakutavate ökosüsteemiteenuste ja integreeritud haldamisega. Bioloogilise mitmekesisuse poolest rikkad piirkonnad käivad alla ja paljud ökosüsteemid degradeeruvad. Oht bioloogilisele mitmekesisusele on eriti tõsine suure rahvastikutihedusega riikides ning kohtades, kus muutused maakasutuses ja infrastruktuuri arendamine suurendavad looduslike elupaikade fragmenteerumist. Paljud looma- ja taimeliigid on ohustatud; üks kolmandlik maailma kalavarudest on ülepüütud ja paljusid metsi ohustab degradeerumine, fragmenteerumine või ümberkujundamine muudeks maatüüpideks. Surve veevarudele on jätkuvalt tugev ja mõnel juhul võib kohalik veenappus piirata ka majandustegevust.

Kas inimestele on kasu keskkonnaalastest parendustest?

- Enamus inimesi OECD riikides saab kasu parendatud sanitaarabinõudest, peaaegu 80% inimestest saab kasu avalikust reoveepuhastusest. Inimeste kokkupuude vääveldioksiidist ja peenosakestest tuleneva õhusaastega väheneb. Maapinnalähedane osoon, lämmastikoksiid ja üliväikesed peenosakesed mõjutavad aga endiselt inimtervist. OECD riikides tehtud õhusaastega seotud kulude hinnangud näitavad, et saaste jätkuva vähendamise eelised oleksid märkimisväärsed. Endiselt on ka probleeme seoses vananevate veevarustus- ja reoveesüsteemide uuendamisega ning väikeste või isoleeritud asulate juurdepääsuga tõhusale reoveepuhastusele.

Kas majanduskasvu keskkonnahoidlikumaks muutmine loob majandusvõimalusi?

- Kiirenemas on riikide pingutused keskkonnahoidlikule majanduskasvule suunatud poliitikameetmete elluviimise osas uute tehnoloogiate ja innovatsiooni toetamise ning majanduslike vahendite kasutamise teel. Võrreldavaid andmeid nende poliitikameetmete pakutavate majanduslike võimaluste kohta tööhõive ja konkurentsivõime seisukohast pole aga eriti palju. Keskkonnahoidliku majanduskasvu dünaamilisi aspekte on raske statistiliselt haarata ja paljud pingutused nende mõõtmiseks on keskendunud pigem keskkonnahoidlikule tegevusele, mitte majanduse ja ülemaailmsete tarneahelate keskkonnahoidlikumaks muutumisele.
- Keskkonnatooteid ja -teenuseid tootvad sektorid moodustavad kasvava (kuigi tagasihoidliku) osa majandusest. Avaliku sektori kulutused teadus- ja arendustegevusele keskkonna ja energiatõhususe valdkonnas on kasvanud ning tõusnud on ka keskkonnahoidlike patentide osakaal. Keskkonnahoidlikkusega seotud maksude rakendamine kasvab, kuid tööjõumaksudega võrreldes on see endiselt piiratud. Keskkonnale suurimat survet avaldavate põllumajandustootjate toetuste osakaal on vähenenud ja keskkondlikke nõudeid kaasavate toetuste osakaal on samal ajal kasvanud.
- Keskkonnahoidlikku majanduskasvu edendavad rahvusvahelised rahastamisvood arenevad. Sel ajal, kui süsinikuturud kahanesid finantskriisi ja vähenenud tööstusliku väljundi tõttu, kerkisid esile uued võimalused puhta energia valdkonnas, kus rahvusvahelised investeerimisvood on mahult ületanud investeeringud fossiilkütustega seotud tehnoloogiatesse. Uued võimalused on esile kerkinud ka seoses finantsasutuste väljaantavate keskkonnahoidlikkusega seotud võlakirjadega ja ekspordikrediidi agentuuride antava erainvesteeringuga projektidele, mille puhul tehakse keskkonnamõjude hindamine. Keskkondlikel eesmärkidel antava arenguabi hulk on pidevalt kasvanud ja taastuvenergiaga seotud abi suurus on ületanud mittetaastuvenergiaga seotud abi suuruse.
- Siiski toimub suur osa arengust ääristel ja poliitikameetmete puhul tuleb tihti puudu sidususest, mis õõnestab üleminekut keskkonnahoidlikule majanduskasvule. Riigid jätkavad mitmel viisil

fossiilkütuste tootmise ja tarbimise toetamist. Väga erinevad energiamaksumäärad, suure keskkonnamõjuga kütuste madalad maksutasemed ja teatud sektorites kasutatava kütuse jaoks kehtestatud erandid takistavad üleminekut vähese CO2 heitega majandusele. Nende reformimine annaks riikidele olulisi võimalusi maksutulu saamiseks, aidates samal saavutada palju kulutõhusamalt ka keskkonnaalaseid eesmärke.

© OECD

Käesolev kokkuvõte ei ole OECD ametlik tõlge.

Käesoleva kokkuvõtte kasutamine on lubatud OECD autoriõiguse ja originaalse väljaande pealkirja mainimisel.

Erinevates keeltes kokkuvõtted on väljavõtted OECD esialgsest inglis- ja prantsuskeelsest väljaandest.

Need väljaanded on saadaval OECD internetipoest aadressil www.oecd.org/bookshop

Täiendavate andmete saamiseks pöörduge OECD Õiguste ja tõlgete üksuse poole avalike suhete direktoraadis aadressil

rights@oecd.org või faksinumbril: +33 (0)1 45 24 99 30.

OECD Rights and Translation unit (PAC)
2 rue André-Pascal, 75116
Paris, France

õiguste ja tõlgete üksus: www.oecd.org/rights

Lugege inglisekeelset täisversiooni OECD iLibrary's!!

© OECD (2013), *Green Growth Indicators 2014*, OECD Publishing.

doi: 10.1787/9789264202030-en